

9. Placené služby cloud computingu

Jedním z novějších projevů digitalizace v podnikatelském sektoru je využívání služeb placeného cloud computingu, kdy firmy platí jen za poskytovaný úložný prostor, služby nebo programy dostupné z internetu prostřednictvím vzdáleného přístupu např. pomocí webového prohlížeče¹. Obliba využívání cloudových služeb roste a to především mezi velkými firmami. Nejčastěji využívanou cloudovou službou jsou e-mail a internetová úložiště k ukládání souborů a jiných firemních dat.

Hlavní zjištění

- Některou ze služeb **placeného cloud computingu** využívala prostřednictvím internetu v České republice v roce 2020 více než čtvrtina (29 %) zde působících firem – před šesti lety v roce 2014 jich bylo 15 %, tedy poloviční množství. Cloud computing využívají **dvakrát častěji velké subjekty** než malé a z hlediska odvětví to jsou výrazně nejčastěji firmy působící v oblasti IT (56 %).
- V dotazníku bylo blíže zjišťováno využívání vybraných sedmi služeb, které se dají nakupovat od poskytovatelů ve formě cloud computingu. Firmy platící za využívání některých služeb cloud computingu se vyjadřovaly ke každé z nich.
- Nejčastěji využívanou službou je v Česku placený **cloudový e-mail**, v roce 2020 jej využívalo 23 % firem. Druhým nejčastěji nakupovaným typem služby jsou internetová úložiště k **ukládání souborů a jiných firemních dat**, jež využívá pětina subjektů (19 %). Na třetím místě bylo v roce 2020 využívání **kancelářského softwaru** ve formě cloud computingu. Za tuto službu zaplatilo 18 % firem. Méně často jsou pak z placených cloudových služeb využívány **databázové** (12 % firem) či **účetní aplikace** (11 % firem).
- Relativně málo jsou prostřednictvím cloudu využívány **CRM aplikace** pomáhající analyzovat informace o zákaznících, v roce 2020 je používalo 8 % firem. Zhruba desetina firem v roce 2020 platila za **virtuální server či výpočetní výkon** pro provoz vlastních firemních aplikací.
- Využívání všech zmíněných služeb cloud computingu nabývá každým rokem na popularitě, nejvyšší nárůst mezi roky 2018 a 2020 jsme zaznamenali v situacích, kdy si firma za úplatu pronajímá od poskytovatele disponujícího dostatečným technickým vybavením část jeho virtuálního serveru či výpočetního výkonu (tj. např. výkonu procesoru, operační paměť, prostor na HDD nebo operačního systému). Vyšší nárůst byl zaznamenán v případě využívání cloudového kancelářského SW a databázových aplikací sloužících jak ke skladování dat, tak k jejich dalšímu zpracování a vyhodnocování.
- Rozšíření v používání placených cloudových služeb je viditelné i v ostatních **zemích EU**², i když poslední dostupná mezinárodní data byla v době vydání této publikace za rok 2018. V tomto roce využívala placený cloud computing v průměru již více než čtvrtina firem (26 %), tedy stejný podíl firem jako v ČR. Nejvíce používají placené služby cloud computingu firmy v severovýchodních státech, především ve Finsku (65 %). V Dánsku i Švédsku to byla již více než polovina firem s 10 a více zaměstnanci.
- Stejně jako v České republice i v ostatních zemích EU platí, že placené služby cloud computingu využívají výrazně častěji velké firmy a firmy působící v odvětvové sekci CZ-NACE J Informační a komunikační činnosti. Z typů placených cloudových služeb **vévodí i v evropském žebříčku využívání cloudové elektronické pošty a ukládání dat** a datových souborů na úložišti dostupném prostřednictvím internetu.

¹ Cloud computing se vyskytuje ve třech nejznámějších modelech: poskytuje infrastrukturu jako službu (IaaS; Infrastructure as a service), stále častěji také software jako službu (SaaS; Software as a service) nebo platformu jako službu (PaaS; Platform as a service), tj. možnost využívat operační systémy, systémy pro správu databází či nejrůznější vývojové nástroje.

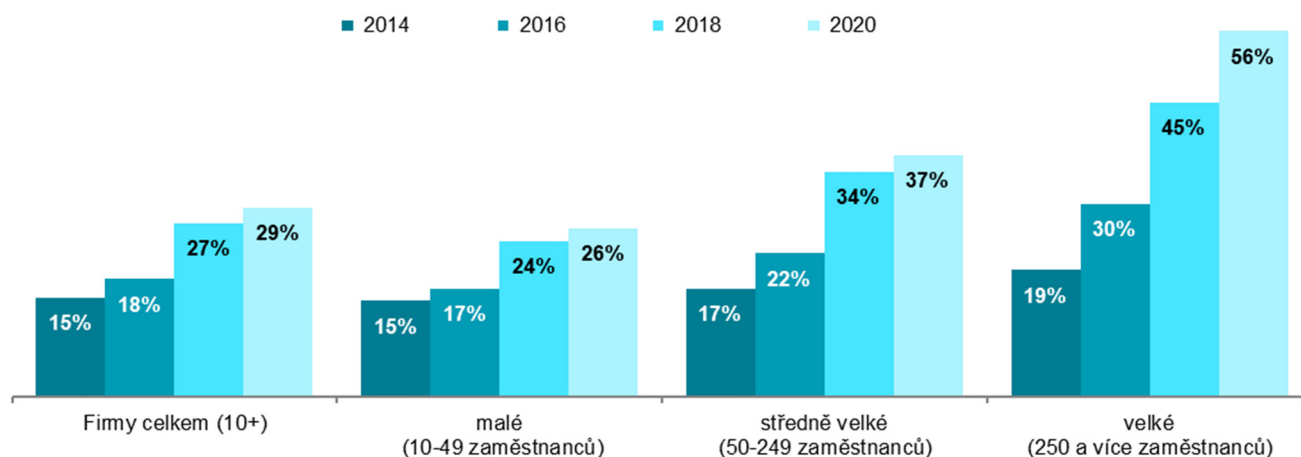
² Zdrojem dat pro mezinárodní srovnání je databáze Eurostatu, která byla aktualizována na začátku roku 2020. Údaje ke cloud computingu se vztahují k roku 2018: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/digital-economy-and-society/data/comprehensive-database>

Tab. 9.1: Firmy s 10 a více zaměstnanci v ČR využívající placených služeb cloud computingu v roce 2020

	Celkem	typy využívaných služeb:						
		e-mail	ukládání souborů a firemních dat	kancelářský software	databázové aplikace	finanční a účetní aplikace	virtuální server/ výpočetní výkon	CRM aplikace
Firmy celkem (10+)	28,8	22,7	19,2	18,3	11,7	11,1	9,3	7,5
Velikost firmy								
10–49 zaměstnanců	25,7	20,3	16,6	15,9	10,3	10,5	7,5	6,6
50–249 zaměstnanců	36,9	29,0	24,7	24,0	15,2	12,8	13,9	9,0
250 a více zaměstnanců	55,7	41,5	44,9	40,7	24,9	14,0	25,4	18,1
Odvětví (ekonomická činnost)								
Zpracovatelský průmysl	26,5	20,2	16,8	16,7	9,9	9,4	6,8	4,6
Výroba a rozvod energie, plynu, tepla	31,1	17,9	15,0	17,3	10,1	6,1	19,2	1,3
Stavebnictví	17,8	12,5	12,0	7,7	3,8	5,9	3,4	1,5
Obchod a opravy motorových vozidel	29,7	21,3	15,0	17,9	13,1	10,9	8,2	10,9
Velkoobchod	38,7	33,7	27,9	24,9	16,9	11,6	11,1	11,6
Maloobchod	27,6	21,0	18,6	19,3	12,3	12,9	12,9	9,8
Doprava a skladování	20,8	18,0	11,2	13,5	9,1	10,6	4,3	3,7
Ubytování	33,5	30,0	19,1	22,5	13,8	15,8	8,7	11,0
Stravování a pohostinství	17,9	14,7	11,7	9,4	5,3	9,0	2,8	4,4
Činnosti cestovních agentur a kanceláří	41,8	33,0	35,0	22,6	22,6	15,6	16,6	19,7
Audiovizuální činnosti; vydavatelství	48,5	33,3	38,9	32,8	27,0	16,4	23,4	19,5
Telekomunikační činnosti	42,5	27,5	31,0	26,7	16,1	15,4	17,4	12,3
Činnosti v oblasti IT	71,6	55,7	61,2	57,3	44,2	29,0	52,6	35,1
Činnosti v oblasti nemovitostí	30,5	23,6	22,0	18,8	8,7	7,9	6,7	8,0
Profesní, vědecké a technické činnosti	38,6	30,8	25,8	25,5	17,3	16,3	11,6	13,0
Ostatní administrativní a podpůrné činnosti	25,2	21,1	15,5	15,9	10,3	12,9	10,1	6,9

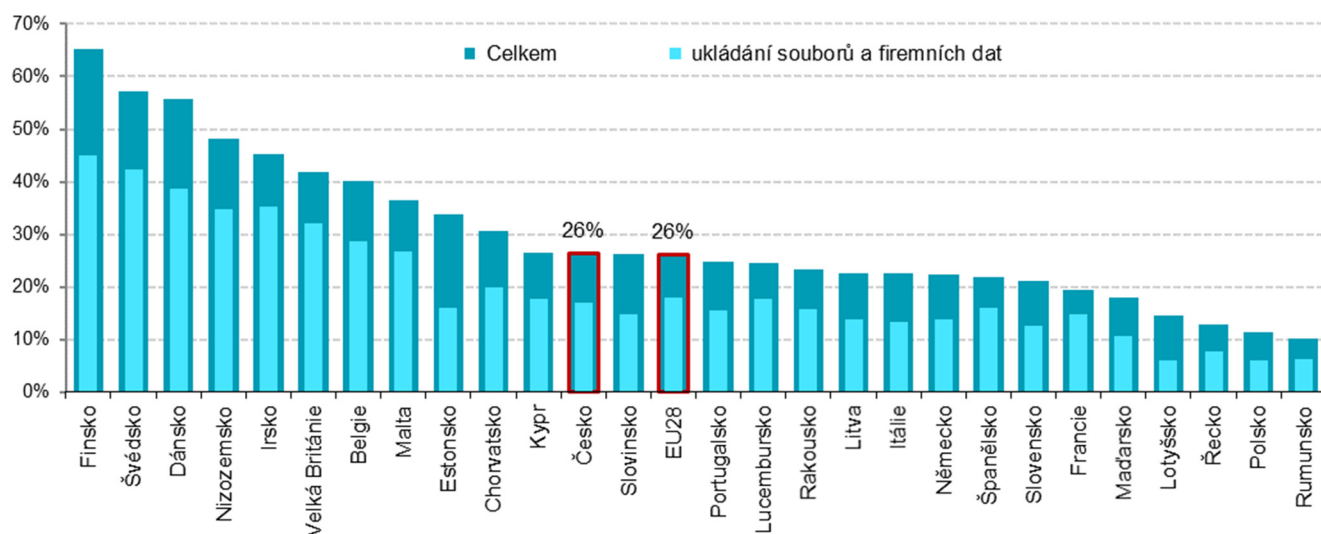
podíl na celkovém počtu firem s 10 a více zaměstnanci v dané velikostní a odvětvové skupině (v %)

Graf 9.1: Firmy využívající placených služeb cloud computingu

podíl na celkovém počtu firem s 10 a více zaměstnanci v dané velikostní skupině v daných letech

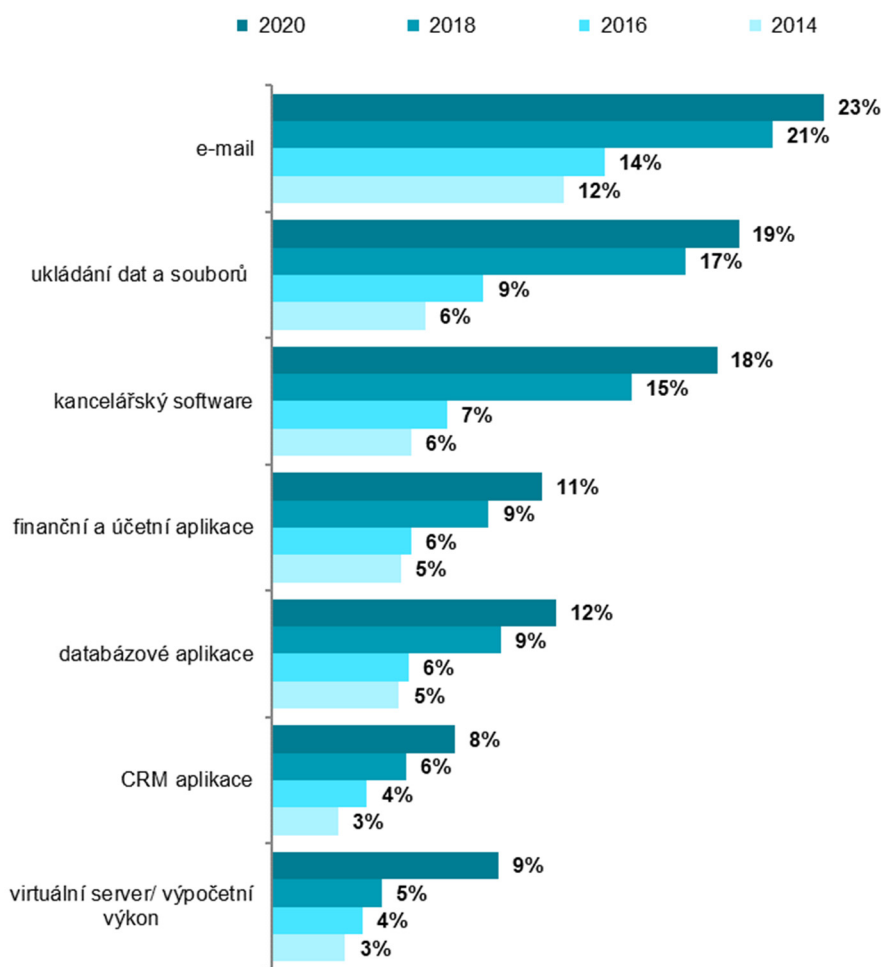
Graf 9.2: Firmy s 10 a více zaměstnanci v zemích EU využívající placených služeb cloud computingu v r.2018

podíl na celkovém počtu firem s 10 a více zaměstnanci v dané zemi

zdroj dat: Eurostat, leden 2020

Graf 9.3: Typy služeb využívaných firmami s 10 a více zaměstnanci v ČR ve formě placeného cloud computingu

podíl na celkovém počtu firem s 10 a více zaměstnanci v daných letech

Zdroj: Český statistický úřad, 2020